

Κυριακή Τυρινής - Ο χαμένος μας Παράδεισος

Θρησκεία / Θεολογία

Αρχιμανδρίτης Γεώργιος Αλεντάς, Επίτροπος Πολιχνίτου Λέσβου, Εκπαιδευτικός

Είναι αδύνατον αδελφοί μου τούτη τη μέρα, τη Κυριακή της Τυρινής, αλλά και κάθε φορά που βρισκόμαστε στο κατώφλι της Μ. Τεσσαρακοστής, να μην βάλω στο νου μου τη σπαραξικάρδια εικόνα που μας παρουσιάζει η υμνολογία της.

Σαν σε ταινία δραματική, βλέπουμε τους πρωτόπλαστους σήμερα, έξω απ' τον Παράδεισο, αποδιωγμένους, να κρατάνε το κεφάλι τους κλαίγοντας. «Αλίμονο σε μένα, που υπάκουσα στο διάβολο, και απομακρύνθηκα από τη Θεία δόξα. Αλίμονο σε μένα που πονήρησα. Δεν θα ξαναδώ πλέον τον Παράδεισο, ούτε θα απολαύσω τη

θεική δόξα. Ελεήμων, οικτίρμων, βοώ Σοι. Ελέησον με τον παραπεσόντα».

Εκάθισεν Αδάμ, απέναντι του Παραδείσου, και την ιδίαν γύμνωσιν θρηνών ωδύρετο. Οίμοι, τον απάτη πονηρά πεισθέντα, και κλαπέντα, και δόξης μακρυνθέντα! Οίμοι τον απλότητι γυμνόν, νυν δε ηπορημένον! ...Δοξαστικόν.

Νάτος λοιπόν ο αυτονομημένος άνθρωπος. Ο άνθρωπος που έχει ξεχάσει τη θνητότητα του, και εργάζεται άσοφα σαν παντοτινός κυρίαρχος των πάντων. Ο άνθρωπος που αποκηρύσσει το Θεό και τοποθετεί στη θέση Του το δικό του υπεράνθρωπο μοντέλο. Ο άνθρωπος που απετίναξε κάθε περιορισμό και προσπαθεί να ζει και να κινείται χωρίς Θεό, χωρίς δεσμούς, χωρίς νόμο. Ο αμετανόητα παραμένων κλεισμένος στον εαυτό του χωρίς να τον ενδιαφέρει και πολύ το τι γίνεται γύρω του. Ο άνθρωπος που τελικά θα χάσει το προνόμιο να επικοινωνεί με το θεό πρόσωπο με πρόσωπο.

Και σήμερα, καθώς οδεύουμε στη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, μπαίνοντας πλέον μετά την προετοιμασία, το ζέσταμα, όπως αναφέρεται για τους αθλητές, σε τούτο το αγωνιστικό στάδιο, στο στάδιο των αγώνων των πνευματικών, μπαίνει μπροστά μας ένα δίλλημα. «Δέστε τι χάσατε», μας φωνάζει η Εκκλησία! Δέστε τους πρωτόπλαστους καταβεβλημένους να κλαίνε για ό,τι χάσανε! «Οίμοι, τον απάτη πονηρά πεισθέντα, και κλαπέντα, και δόξης μακρυνθέντα!» Από τη μια ο κόσμος μας με τα φανταχτερά μα ψεύτικα φτιασίδια του, από την άλλη η παραδείσια ευτυχία. Τα πρόσκαιρα και τα αιώνια, η αλήθεια και το ψέμα. Πιαστήκαμε σε δίχτυα απατηλά, γίναμε δέσμοι σ' ένα μεγάλο ψέμα και τώρα βρεθήκαμε να κοιτάμε από μακριά και τη δικιά μας γύμνωση θρηνώντες να οδυρόμαστε.

Σήμερα όμως η εκκλησία μας αδελφοί μου μας βάζει ξανά μπροστά σε πορεία επιστροφής. Μας δείχνει δρόμους με προοπτική αιωνιότητας. Προτείνει, σε κραυγαλέα αντίθεση με το κατευθυνόμενο κοσμικό τυπικό, την περισυλλογή, των κατευνασμό των παθών, την ισορρόπηση των αντιθέσεων. Αντιπαραθέτει στους αγώνες της επίδειξης και της λαγνείας, αγώνας πνευματικούς, αγώνας αρετής, καλλιέργεια και άσκηση περισυλλογής, προσευχή και νηστεία.

Σήμερα καλούμαστε να ξεκινήσουμε την Μεγάλη Σαρακοστή, να βαδίσουμε το δικό μας Σαρακοστιανό μονοπάτι και να προγραμματίσουμε τους εαυτούς μας σε μια συνεχή προσπάθεια με σκοπό την αλλαγή. Για άλλη μια φορά, με έντονο τρόπο, καλούμαστε σε μια ολοκληρωτική επανεξέταση του εαυτού μας, σε επαναπροσδιορισμό των πράξεων μας, σε επανατοποθέτηση όλης γενικά της ζωής μας απέναντι στο Θεό, ώστε η πορεία μας να ξεφύγει από τα στενά βιολογικά και μόνο όρια και να μεταποιηθεί σε πορεία «Θεοκοινωνίας» και επιστροφής στον Παράδεισο.

Οι τέσσερις Κυριακές που προηγήθηκαν αποτελούν την προπαρασκευή μας για να μπούμε σε τούτο το πνευματικό αυτό στάδιο. Οι ευαγγελικές περικοπές που αναγνώσθηκαν μας έδωσαν την ευκαιρία να στοχασθούμε πάνω σ' αυτές σχετίζοντας τες με την ζωή μας, την οικογενειακή μας κατάσταση, τις επαγγελματικές μας υποχρεώσεις, τα ενδιαφέροντά μας για τα υλικά πράγματα, τις σχέσεις μας με τους ανθρώπους με τους οποίους συζούμε αλλά και με την σχέση μας με τον Θεό.

Να λοιπόν, η πρόταση της Εκκλησίας στον ταλαίπωρο, τον πονεμένο, τον ανικανοποίητο, άνθρωπο της 3ης χιλιετηρίδας.

«Νυν ο καιρός των αρετών επεφάνη, και επί θύραις ο Κριτής, ... (Κάθισμα Όρθρου Κυριακής Τυρινής)

Και πρώτα – πρώτα η προσευχή. Προσευχής ζωντανής.

Ο κίνδυνος όμως της «θρησκευτικότητας», της τυπολατρίας παραμονεύει παντού, ακόμα και τώρα την ώρα της προσευχής. Και είναι τούτο μια θανάσιμη παγίδα. Να μεταβάλλουμε την προσευχή σε εξωπραγματική πράξη, στατική, έξω από τις σχέσεις μας με τους άλλους.

Μας το τόνισε αυτό ο Χριστός από την πρώτη Κυριακή του Τριωδίου. Ο Φαρισαίος ανέβηκε στο Ναό για να προσευχηθεί. Ε! και λοιπόν έκανε τίποτα; Απολύτως τίποτα. Ζημιώθηκε παρά ωφελήθηκε. Εδώ βλέπουμε την αποκοπή από την ζωή του ανθρώπου. Η προσευχή όμως είναι δραστική και σωστή μόνον όταν γίνεται με ζεστή καρδιά και συνοδεύεται από συγκατάβαση και από συγχώρηση για τους συνανθρώπους, πολύ δε περισσότερο δε αυτών που μας έβλαψαν.

Αυτός ακριβώς ο κίνδυνος, η μεταβολή της ζωντανής επικοινωνίας με το Θεό σε μια θρησκευτική πράξη αποκομμένη από τη ζωή, παραμονεύει. Η κοινωνία με τον Θεό είναι δραστική, μόνον όταν αποκαταστήσουμε την κοινωνία μας με τους συνανθρώπους μας, χωρίς να ρωτάμε αν έχουν εκείνοι το φταίξιμο. Διαφορετικά η

προσευχή μας γίνεται φαρισαϊκή.

Το δεύτερο είναι η νηστεία που αρχίζει αύριο. Και τούτη, εύκολα μπορεί να γίνει αιτία για εξωτερική ικανοποίηση του ανθρώπινου εγωισμού, για μια ψεύτικη υπεροχή απέναντι σ' αυτούς που δεν νηστεύουν.

Στην εποχή του Χριστού οι Φαρισαίοι διακρίνονται για την τήρηση της νηστείας και την διατυμπάνιζαν για να τονίσουν την υπεροχή τους.

Ο Χριστός καταδικάζει τη μεταβολή της νηστείας από ένα μέσο ανάνηψης, σε αυτοσκοπό και αυτοπροβολή της ατομικότητάς. Η νηστεία είναι ένα μέσο εγκράτειας. Είναι αντίδοτο στην ανθρώπινη ματαιοδοξία και την αυτοδικαίωση. Όποιος υποκύψει στην παγίδα της «θρησκευτικότητας» μεταβάλλει τη νηστεία σε εγωιστική προβολή, σε φράχτη που ξεχωρίζει την δική του ευσέβεια από την ασέβεια των πολλών. Έτσι αντί να ενώνει, χωρίζει τους χριστιανούς.

Και για την πραγματικότητα. Έχουμε δύο μορφές νηστείας. Η μία είναι η νηστεία της τροφής και η άλλη η πνευματική νηστεία.

Όσον αφορά την υλική νηστεία, οι άνθρωποι σήμερα την έχουν σχεδόν διαγράψει και όταν μιλάνε για νηστεία θεωρούν ότι πρόκειται για μία αναχρονιστική κατάσταση.

Και όμως, είναι η νηστεία μια στέρηση θεληματική, απ' αυτά πού μας αρέσουν, ώστε να δώσουμε με τον τρόπο αυτό μια ιδιαίτερη αξία στα γεγονότα που πρόκειται εορτάσουμε. Ακόμη ο άνθρωπος πού νηστεύει ασκεί τη θέλησή του. Όταν λέει όχι σ' ένα φαγητό μπορεί να πει το όχι και σε άλλα πάθη του. Ο άνθρωπος πού νηστεύει έχει περισσότερη διάθεση για προσευχή. Ο άνθρωπος που νηστεύει αισθάνεται μέσα του μια γαλήνη, μια αλάφρωση, μια ουράνια κατάνυξη.

Και πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι μιλώντας για τη νηστεία δεν αναφερόμαστε μόνο στην ποιότητα μα και στην ποσότητα. Πως ερμηνεύεται αυτό; Όταν νηστεύω και επειδή νηστεύω δεν σημαίνει πως έχω το ελεύθερο να παραφουσκώνω ασφυκτικά το στομάχι μου με τα πάσης φύσεως νηστίσιμα, γιατί αυτό είναι γελοιοποίηση και εμπαιγμός της νηστείας. Παράλληλα για όσους πραγματικά αδυνατούν να νη-στεύουν, για λόγους υγείας, η Εκκλησία στα πλαίσια της οικονομίας και της ποιμαντικής του προσώπου, οικονομεί και ρυθμίζει και το θέμα της νηστείας ανάλογα στον καθένα.

Όμως αδελφοί μου!

«Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν ἐνάρεστον τῷ Κυρίῳ. Ἀληθὴς νηστεία ἐστὶ ἡ τῶν

κακών αλλοτριώσις, εγκράτεια γλώσσης, θυμού αποχή, επιθυμιών χωρισμός, καταλαλιάς, ψεύδους και επιορκίας...»

Η νηστεία των τροφών «είναι ευάρεστος τω Θεώ εάν και εφ' όσον συντροφεύει βοηθητικά τη νηστεία των παθών. Είναι η πνευματική νηστεία. Η απομάκρυνση από τα πάθη και τις αδυναμίες, η προσπάθεια να ξεριζώσουμε από μέσα μας ό, τι σάπιο και βρώμικο.

Έτσι νηστεία δεν σημαίνει την αποχή μόνο από κάποιες τροφές ή την αλλαγή του διαιτολογίου μας, με άλλες που εμείς τις καθορίσαμε σαν νηστίσιμες, που στο κάτω - κάτω είναι κατορθωτό, αλλά κάτι πιο βαθύ, πιο ουσιαστικό. Είναι η απεξάρτηση μας από αυτές και η απελευθέρωση μας από τη σκλαβιά της ύλης και του κόσμου.

«Νηστεύεις; Απόδειξε το με τα έργα σου. -Μας λέει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. -

Ρωτάς με ποια έργα; Αν πτωχό δεις, να τον ελεήσεις. με τον εχθρό σου να συμφιλιωθείς. Μη ματιάξεις αυτόν που προκόβει...

Κρέας δεν τρως; Μην τρως και με τα μάτια την ακολασία. Να νηστεύουν και τ' αυτιά και να μη δέχονται διαβολές και κατηγορίες. Να νηστεύει και το στόμα από κουβέντες αισχρές και κατακρίσεις . Γιατί ποιο θα σταθεί το κέρδος αν κοτόπουλα και ψάρια δεν τρώμε, και τους συνανθρώπους μας , που είναι αδέρφια μας, τους δαγκώνουμε και τους καταβροχθίζουμε;». (MIGNE , TOM.49, σελ.51,53).

Αδελφοί μου!

Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠνέωκται, οἱ βουλόμενοι ἀθλήσαι εἰσέλθετε,

Μέσα στην έρημο που σήμερα ζούμε, πρόκειται να περιπλανηθούμε για σαράντα ολόκληρες ημέρες πορεία όχι βέβαια ανώδυνη, μια και η ζωή μας κατάντησε πιότερο κοσμική, μα όχι και ακατόρθωτη. Για να μπορέσουμε να τα κατανοήσουμε όλα αυτά, για να μπορέσουμε να ζήσουμε την δική μας Σαρακοστή ας μεταφερθούμε από τώρα πνευματικά στην Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα, ας μεταφερθούμε στο τέλος της Μεγάλης Εβδομάδας. Το βράδυ του μεγάλου Σαββάτου, το βράδυ της προσμονής της Ανάστασης, περιμένει... και θα περιμένει...

Τι είναι όμως αυτό το οποίο εμείς περιμένουμε και θα περιμένουμε όλες αυτές τις 40 μέρες, από το βράδυ του μεγάλου Σαββάτου από την Πασχάλιο ακολουθία, από τον Αναστημένο Χριστό;

Πηγή: www.zoiforos.gr

<http://bit.ly/137Fnab>